

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
राजस्व सदस्य श्री गोविन्दप्रसाद अधिकारी

लेखा सदस्य श्री पुष्पप्रसाद गुरागाईं

फैसला

२०७९।०८० सालको निर्णय नं.८१

पुनरावेदन नं. ०७६-RB-००४१

पुनरावेदन दर्ता मिति: २०७६।५।२०

मुद्दा:- आयकर (२०६५/०६६)।

का.जि.का.म.न.पा. वडा नं. ११ एनएमबि भवन बबरमहल, काठमाडौं मुख्य
कार्यालय रहेको एनएमबि बैंक लिमिटेडका तर्फबाट ऐ.का अधिकार प्राप्त
कार्यकारी प्रमुख अधिकृत का.जि.का.म.न.पा.वडा नं.१३ रेडक्रस मार्ग बस्ने
सुनिल के.सी.....१

} पुनरावेदक/
प्रतिवादी

विरुद्ध

नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, आन्तरिक राजस्व विभाग.....१ }
ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.....१ } प्रत्यर्थी/
वादी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर प्रशासक श्री जगदीश रेग्मी

शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:- २०७०।०४।०९

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी
निर्णय गर्ने कार्यालय: आन्तरिक राजस्व विभाग लाजिम्पाट काठमाडौं
निर्णय गर्ने अधिकारी: महानिर्देशक श्री विष्णु प्रसाद नेपाल
निर्णय मिति: २०७६।०२।०७

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू
पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता श्री हेम बहादुर सहनी
विद्वान अधिवक्ता श्री मदन कुमार डंगोल
प्रत्यर्थीको तर्फबाट: विद्वान उप-न्यायाधीवक्ता श्री दिपक भण्डारी

आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।०२।०७ मा भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम यस न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत पुनरावेदन पत्र दर्ता भै पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यसप्रकार रहेको छ।

तथ्य खण्ड

१. करदाता साविक क्लीन इनर्जी प्रा.ली. हाल एनएमबि बैंक लिमिटेडले आ.व. २०६५/०६६ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार रु.२,८१,२६,०५७।- देखाइ ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा मिति २०६६।०९।३० मा पेश गरेको आय विवरण ।
२. करदाताको २०६५/०६६ को आय विवरण सम्बन्धी प्राप्त कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाब किताबको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको, व्यवसायको मुनाफा र लाभ तर्फ गणना हुनुपर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएकोले तथा भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गरेको नपाइएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५(पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिमको सूचनामा मुनाफा र लाभ तर्फ समावेश गर्नुपर्ने रकम, कट्टी नपाउने खर्चको विवरण र अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने रकम सम्बन्धमा कारण र आधार खुलाई मिति २०७०।०३।१९ मा सूचना जारी गरिएको।

३. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७०।०३।१९ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७०।०३।२१ मा बुझिलिई सो सम्बन्धमा मिति २०७०।०३।३१ मा पेश गरेको ।
४. करदाताको आ.व.२०६५/०६६ को लागि रु.३,६४,४४,१९१।- करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७०।०४।०९ मा गरेको निर्णय।
५. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरले मिति २०७०/०४/०९ मा जारी गरेको आ.व. २०६५/०६६ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी करदाताले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७०/०६/०८ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
६. करदाताले वास्तविक आधार, कारण र प्रमाण विना दावी गरेको हास खर्च, सवारी साधनको हास खर्च, बिमा खर्च, नाफा नोक्सान हिसाबको व्याज खर्च, व्यवसायको नोक्सान सम्बन्धमा र अग्रिम करकट्टी पोशाक खर्च सम्बन्धमा आयकर ऐन (संशोधित सहित), २०५८ को दफा १९, दफा १३, दफा २५(१) सोही ऐनको दफा ७(२)(क), दफा २०(१)(ख) र दफा ९०(८) बमोजिम खर्च कट्टी नदिने गरी शुरु कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण कानून सम्मत देखिएकोले निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने भनि आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।०२।०७ मा भएको निर्णय।
७. पुनरावेदक बैकले विभिन्न सम्पत्ति समूहमा हासयोग्य सम्पत्तिबाट रु.५८,६२,७७५।३८ हास खर्च दावी गरेकोमा बढी दावी लिएको भनि प्रत्यर्थी कार्यालयले संशोधित कर निर्धारण गर्दा ATM Machine, Locker, Note Counting Machine, Generator जस्ता हास खर्च कट्टी गर्न पाउने सम्पत्तिलाई समूह 'ख' मा राखी सोही आधारमा हास कट्टी खर्च हिसाब गर्नुपर्नेमा उक्त सम्पत्तिलाई समूह 'घ' मा राखी रु.५४,९९,६७१।६३ मात्र हास खर्च पाउने भनि रु.३,६३,१०३।- लाई हास खर्च कट्टी नदिने गरी भएको निर्णय, बैकले सुविधामा उपलब्ध गराएको सवारी साधन सम्बन्धित कर्मचारीले आफ्नै व्यक्तिगत प्रयोजनको लागि नभइ बैकको कार्यको लागि भएको पाइन्छ। सम्बन्धित कर्मचारीको पारिश्रमिक आयमा समावेश गरी आयकर गणना गरिदै आएको हुंदा दावी गरिएको सवारी साधनको वास्तविक स्वामित्व बैकमा नै रहेको प्रष्ट देखिंदा प्रत्यर्थी कार्यालयबाट स्वामित्वलाई एकातर्फ राखी भोगाधिकारको विश्लेषण गर्नुपर्नेमा बैक कानुनी व्यक्ति भएको

Virtually भोग गर्ने नसक्ने यथार्थ तर्फ न्यायिक मनले विचारै नगरी लिएको तर्क र पेश भएको आधार कुनै सान्दर्भिकता नरहेको, विगत आर्थिक वर्ष देखि नै ब्याज खर्च रकम सरी आएको र एक वर्षको निक्षेपको अवधि भाद्र महिनामा समाप्त हुने भनि असार मसान्तमा बैंकले भुक्तानी गर्नुपर्ने ब्याजको रकम निर्धारण गरी सो रकम खर्चमा नदेखिए बैंकको लेखा अवास्तविक हुने भएकोले Arrcual को व्यवस्था गरिएकोले प्रत्यर्थी कार्यालयले ब्याज खर्च बापत रु.२६,८०,१०५।- वास्तविक रूपमा भुक्तानी गर्न नपर्ने भनी आयमा समावेश गर्नुपर्ने भनी गरेको निर्णय, करदाताले पेश गरेको आ.व.२०६३/०६४ को आय विवरणमा पुनरावेदक बैंकलाई हुन गएको वास्तविक नोक्सानी रु.१,७२,८२८५३।- रहेकोमा रु.१,१३,८६,७५६।- मा कायम गरी आ.व.२०६३/०६४ को संशोधित कर निर्धारण गरेको र कर्मचारीहरूलाई पोशाक खर्च बापत रु.९,३०,४६६।- गरेकोमा उक्त खर्चलाई श्रोतमा करकट्टी नगरेको आधारमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८७(१) अनुसार २५% ले हुने गरी जम्मा रु.४,७५,८९३।- अग्रिम कर दाखिला गर्ने गरी सोही ऐनको दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क लगाउने गरी गरेको निर्णय त्रुटीपूर्ण देखिँदा बदर गरी करयोग्य आय कायम गरी पाउँ भन्ने व्यहोराको पुनरावेदक करदाताले यस न्यायाधिकरणमा मिति २०७६।५।२० मा दायर गरेको पुनरावेदन पत्र।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७६।०८।२७ मा भएको आदेश।
९. यसमा पुनरावेदक करदाताले राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१)(क) बमोजिम राख्नुपर्ने धरौटी रकम रु.१९,१५,७२५।- को नगद धरौट वा बैंक जमानत राखेको नदेखिँदा यो आदेश भएको मितिले १५ दिनभित्र धरौट दाखिल गराई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७९।२।३१ मा भएको आदेश।
१०. यस न्यायाधिकरणको आदेश बमोजिम पुनरावेदक करदाताले मिति २०७९।३।१३ को रु.१९,१५,७२५।- को बैंक जमानत मिति २०७९।३।१४ मा पेश गरेको।

ठहर खण्ड

११. नियम बमोजिम पेशी सूचिमा चढी निणयार्थ इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता एन एम बि बैंक लिमिटेडका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री हेम बहादुर सहनी र श्री मदन कुमार डंगोलले ठूला करदाता

कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत मिलेको नहुँदा बदर हुनुपर्छ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।

१२. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारीले शुरू कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले गरेको निर्णय समेत कानून सम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
१३. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, यसमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा प्रशासकीय पुनरावलोकनको क्रममा आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन? पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१४. सर्वप्रथम सहकर्मी लेखा सदस्यले प्रस्तुत मुद्दामा करदाताले राख्नुपर्ने धरौटी रकमको सम्बन्धमा फरक राय प्रकट गर्नु भएकोले पुनरावेदक करदाताले यस न्यायाधिकरणमा यो पुनरावेदन दर्ता गर्दा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१)(क) को परिपालना गरेको देखिन्छ वा देखिँदैन भन्ने प्रश्न तर्फ विचार गर्नुपर्ने देखियो। राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) मा “प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यस ऐन अन्तर्गत न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन गर्दा देहाय बमोजिम धरौटी नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन” भन्ने कानूनी व्यवस्था गर्दै खण्ड (क) मा “कर निर्धारण भएकोमा निर्धारित करको पचास प्रतिशत रकम र जरिवाना भएकोमा जरिवानाको रकम र दुवै भएकोमा निर्धारित करको पचास प्रतिशत रकम र जरिवानाको रकम त्यस्तो निर्धारण गर्ने वा जरिवाना गर्ने अधिकृतले नै तोकिएको कार्यालयमा” भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ। उक्त कानूनी व्यवस्था बमोजिम करदाताले धरौटी राखेको नदेखिएपछि लेखा सदस्य समेत संलग्न इजलासबाट मिति २०७९।२।३१ मा भएको आदेशबाट करदातालाई १५ दिन भित्र रु.१९,१५,७२५।— दाखिल गर्न लगाइएकोमा मिति २०७९।३।१३ को बैंक जमानत पेश गरेको देखियो। यसरी न्यायाधिकरणको आदेश बमोजिम कै रकमको बैंक जमानत पेश गरिरहेको स्थितिमा

करदाताबाट राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१) बमोजिमको कानुनी व्यवस्थाको परिपालना नभएको भन्नु हास्यास्पद मात्र देखिन आउंछ।

१५. अब पुनरावेदन पत्र सहितको मिसिल अध्ययन गरी हेर्दा, पुनरावेदक करदाताले आय विवरण पेश गर्दा हास खर्च तर्फ हास कट्टी खर्च नपाउने (ATM Machine, Locker, Note Counting Machine, Generator) अन्तर्गत खर्च कट्टी माग गरेको रु.३,३६,१०३।७५, Staff vehicle Scheme वापतको खर्च कट्टी माग गरेको रु.२२,३२,५८८।३६, विमा खर्च अन्तर्गत खर्च कट्टी माग गरेको रु.१,१८,८२६।-, व्याज खर्च अन्तर्गत खर्च कट्टी माग गरेको रु.२६,८०,१०५।-, नोक्सानी रकम अन्तर्गत खर्च कट्टी माग गरेको रु.२९,२३,५१२।- अमान्य गरेको र पोशाक खर्च वापत रु.४,७५,८९३।- अग्रिम कर माग गर्ने गरी शुरू ठूला करदाता कार्यालयले गरेको संशोधित कर निर्धारण आदेश र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णयमा चित्त नबुझाई करदाताले यस न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दिएको देखिन आउंछ।
१६. करदाताको पहिलो पुनरावेदन जिकिर तर्फ हेर्दा, आ.व.०६५/०६६ मा करदाताले हास खर्च वापत दावी गरेको मध्ये बढी दावी गरेको भनी रु.३,६३,१०३।- लाई ठूला करदाता कार्यालयले अमान्य गरेको हुंदा उक्त निर्णय त्रुटीपूर्ण भएको भन्ने दावी लिएको पाइयो। करदाता बैंकले आ.व.०६५/०६६ मा हास योग्य सम्पत्तिको वर्ग 'क', 'ख' र 'घ' समूहको लागि क्रमशः रु.६,८६,६७३।२५, रु.४४,५३,४३०।३३ र रु.७,२२,६७१।८० समेत जम्मा रु.५८,६२,७७५।३८ हास खर्च दावी गरेको देखियो। करदाताको आ.व.०६४/०६५ को पूर्ण कर परिक्षण भई २०६५/०६६ को लागि कायम भएको हास आधारमा उक्त समूहमा थप भएका हासयोग्य सम्पत्तिहरूलाई समावेश गरी हास खर्च विवरण अनुसार सम्पत्ति समूहको वर्ग 'क', 'ख' र 'घ' अन्तर्गतको रु.२,६७,२९९।-, रु.४५,५०,७६३।७३ र रु.६,८१,६०८।९० समेत जम्मा रु.५४,९९,६७१।२५ मात्र हास खर्च कट्टी पाउने कुरामा विवाद देखिएन। करदाताले दावी गरेको अघिल्लो आ.व. २०६४/०६५ को कर निर्धारणबाट आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची २ बमोजिम वर्ग 'क' 'ख' र 'घ' अन्तर्गतका सम्पत्तिको कायम हास आधार बमोजिम कट्टी गर्न पाउने हास कट्टी रकममा रु.३,६३,१०३।७५ बढी खर्च कट्टी दावी गरेको भए पनि त्यसरी बढी दावी गर्नुपर्नाको कानून सम्मत आधार करदाताले पेश गर्न सकेको देखिएन। यस स्थितिमा बढी दावी गरेको हास खर्च रु.३,६३,१०३।७५ सम्म हास खर्च कट्टी नपाउने गरी शुरू करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय र सोलाई सदर

गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णयलाई गैरकानुनी भन्न मिल्ने देखिएन ।

१७. अब पुनरावेदक करदाताले पुनरावेदन पत्रमा लिएको अर्को पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, Vehicle scheme अन्तर्गत खरिद गरेका सवारी साधनको हास खर्च सम्बन्धी रहेको देखिन्छ । ठूला करदाता कार्यालयले Vehicle scheme अन्तर्गत खरिद गरेका सवारी साधन आफ्ना कर्मचारीलाई उपलब्ध गराएकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ बमोजिम त्यस्ता सवारी साधनको हास कट्टी वापतको खर्च कट्टी गर्न नमिल्ने भएकोले वर्ग 'ग' अन्तर्गत रु. ११,७२,४८१।७० मात्र हास खर्च कट्टी दावी गर्नुपर्नेमा सोभन्दा बढी रु.३४,०५,०७०।०६ हास कट्टी दावी गरेकोले बढी दावी गरेको हास खर्च रु.२२,३२,५८८।— कट्टी नपाउने भन्ने निष्कर्षमा पुगेको देखियो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा(१) मा “कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्ने सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पत्तिको हास भए वापत अनुसूची-२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नुपर्नेछ” भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ । पुनरावेदक बैंकले vehicle scheme अन्तर्गत खरिद गरेको सवारी साधनहरू सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरूले आफैले छनौट गरी आफूले चाहेको सवारी साधन खरिद गर्ने, त्यस्ता सवारी साधनको भोगाधिकार सम्बन्धित कर्मचारीमा रही कर्मचारीले नै व्यक्तिगत रूपमा प्रयोग गरेको अवस्था देखिन्छ । त्यस्ता सवारी साधन बैंकको व्यवसाय वा आय आर्जनमा बैंकले प्रयोग गरेको अवस्था समेत देखिदैन । Hire Purchase Loan अन्तर्गत खरिद गरिएका सवारी साधनको दर्ता बैंककै नाम भएपनि सो सम्पत्ति बैंकको मात्र मिल्दैन। सवारी साधन खरिद गर्दाको अवस्थामा नै कर्मचारी र बैंक बीच सम्झौता भई सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीले बैंकको हित विपरित वा सेवा शर्त उल्लंघन गरेको अवस्थामा उक्त सुविधाबाट वन्चित गर्नको लागि सुरक्षण वापत मात्र त्यस्तो सवारी साधनमा बैंकको स्वामित्व कायम गर्न बैंकको नाममा सवारी साधन दर्तासम्म गराएको अवस्था देखिन्छ । कर्मचारीको स्वामित्वमा नै सवारी साधन भएको पुष्टी हुने हुंदा बैंकले उक्त सवारी साधनको हास खर्च कट्टी पाउने देखिदैन। यसरी बैंकले सुविधा अन्तर्गत आफ्ना कर्मचारीलाई उपलब्ध गराएको सवारी साधनलाई बैंकको स्थायी सम्पत्तिको सुचीमा समावेश गरी आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची-२ को खण्ड १ को वर्ग "ग" अन्तर्गत "अटोमोवाइल्स, बस तथा मिनीबसहरू" भन्ने समूहमा समूहीकृत गरी हास खर्च वापत आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा (१) बमोजिम हास

खर्च कट्टी दिन मिल्ने कानुनी आधार देखिन आएन। त्यसैले करदाताले बढी दावी गरेको रु.२२,३२,५८८।- सम्म हास खर्च कट्टी नपाउने गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णय र त्यसलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत मिलेकै देखियो।

१८. त्यसैगरी Vehicle Scheme अन्तर्गत खरिद गरेको सवारी साधको बिमा खर्च कट्टी पाउनुपर्ने भन्ने करदाताको अर्को पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, माथि प्रकरण नं. १६ मा विवेचना भए बमोजिम पुनरावेदक करदाताले खरिद गरी कर्मचारीहरूलाई सुविधा वापत उपलब्ध गराएको सवारी साधनको प्रयोग करदाता बैंकले नगरी सम्बन्धित कर्मचारीले गरेको देखिएको हुँदा त्यस्ता सवारी साधनको बिमा खर्च समेत प्रयोगकर्ता कर्मचारीले नै व्यहोर्नु पर्ने देखिन्छ। करदाता बैंकको व्यवस्थापन वा लगानीबाट बैंकको आय आर्जन हुने कार्यमा सवारी साधनको प्रयोग नभएको हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ (ग) बमोजिम बिमा खर्च वापतको रु.१,१८,८२६।६६ खर्च कट्टी नपाउने ठहर्‍याई शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको आदेश तथा सोही आदेश सदर हुने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानून सम्मत नै देखिन आयो।

१९. पुनरावेदक करदाताको चौथो पुनरावेदन जिकिर हेर्दा, पुनरावेदक करदाताले नाफा नोक्सान हिसाबको व्याज खर्च वापत दावी गरेको व्याज खर्च रु.६६,५४,६०४।- भएकोमा ठूला करदाता कार्यालयले रु.२६,८०,१०५।- वास्तविक रूपमा भुक्तानी दिन नपर्ने व्याज भनी अमान्य गरे उपर करदाताले पुनरावेदन जिकिर लिएको देखियो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २५ को उपदफा (१) मा “कुनै व्यक्तिले कुनै रोजगारी व्यवसाय वा लगानीबाट प्राप्त गरेको आयको गणनामा प्राप्त गरेको रकम र व्यहोरेका खर्चको लेखा राख्दा देहायको कुनै अवस्थामा सो व्यक्तिले सोध भर्ना असुल उपर दावी त्याग अपलेखन वा मिनाहा गरिएको समयमा उपर्युक्त समायोजन गर्नुपर्नेछ” भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ। करदाताको गत आ.व. बाट जिम्मेवारी सरी आएको भुक्तानी दिन बांकी व्याज खर्चमा यस आर्थिक वर्षको व्याज खर्च जोड्दा हुन आउने कुल व्याज दायित्व रु.१६,५१,०९,०७८।- मा यस आ.व. को मा भुक्तानी दिइएको व्याज खर्च रु.१५,८४,५४,४७५।- घटाउँदा यस आ.व. को अन्त्यमा भुक्तानी गर्न बांकी व्याज रु.३९,७४,४९९।- मात्र वास्तविक रूपमा भुक्तानी गर्न बांकी देखिएकोले रु.२६,८०,१५०।- बढी लेखांकन भएको पाइयो। त्यसैले उक्त व्याज रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा २५(१) बमोजिम असुल भएको मानी सोही ऐनको दफा

७(२)(क) बमोजिम समावेश गर्ने गरी शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णय र त्यसलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णयलाई अन्यथा भन्न मिल्ने देखिएन।

२०. करदाताको अर्को पुनरावेदन जिकिर रु.२९,२३,५१२।— नोक्सानीमा मिलान नगरे उपर रहेको देखियो। करदाता बैंकले यस आ.व.को लागी गत आ.व.२०६४/०६५ बाट जिम्मेवारी सरेको व्यवसायको नोक्सानी रु.२९,२३,५१२।— खर्च कट्टी पाउनुपर्ने दावी गरेको देखिन्छ। करदाताको आ.व.२०६३/०६४ को संशोधित कर निर्धारण हुंदा उक्त आ.व.मा रु.१,१३,८६,७५६।— मात्र नोक्सानी कायम भएको पाइन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २०(१) बमोजिम आ.व.२०६४/०६५ को आय विवरणमा कट्टी गर्न पाउने रु.१,१३,८६,७५६।— भएकोमा करदाताले सोभन्दा बढी रु.१,७२,८२,७५३।— कट्टी गरेको देखिन्छ। यसरी बढी नोक्सानी दावी गर्नुको प्रमाणित आधार करदाताले दिन सकेको पाइएन। आ.व.२०६३/०६४ को लागी कायम भएको नोक्सानी रु.१,१३,८६,७५६।— मात्र जिम्मेवारी सारी आ.व.२०६४/०६५ को करयोग्य आयको गणना गर्दा नोक्सानी कायम नहुने र करयोग्य आय नै कायम हुने अवस्था देखिएकोले करदाताले बढी दावी गरेको नोक्सानी रु.२९,२३,५१२।— खर्च कट्टी दिन नमिल्ने गरी भएको निर्णय न्यायोचित देखिँदा उक्त पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन।

२१. अब अग्रिम कर माग गरेको शीर्षक कर्मचारीको पोशाक खर्च सम्बन्धमा हेर्दा, बैंकमा आउने ग्राहकलाई कर्मचारी पहिचान गर्न सरल होस र गलत मान्छेबाट ठगिन नपरोस भनेर व्यवसायको सहजताको लागि पोशाकको व्यवस्था गरेको, यो पोशाक कार्यालय प्रयोजन बाहेक उपयोग नहुने भएकोले बैंकको व्यवसाय तथा आय आर्जनसँग सम्बन्धित रहेकोले यी शीर्षकमा अग्रिम कर माग गर्न नमिल्ने भन्ने करदाताको जिकिर रहेको देखिन्छ। शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरले आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८ को उपदफा (२) को खण्ड (क), (ख) र (छ) बमोजिम पोशाक खर्च वापतको भुक्तानीमा कर्मचारीको आयमा समावेश गरी कर गणना गर्नुपर्ने भनी अग्रिम कर माग गरेको देखियो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८ को उपदफा (२) को खण्ड (क) मा ज्याला, तलब, विदा वापतको रकम, अतिरिक्त समय काम गरेको वापतको रकम, शुल्क कमिशन पुरस्कार उपहार वोनस र अन्य सुविधाहरु वापतको भुक्तानी भन्ने उल्लेख भएको देखिन्छ भने खण्ड (ख) मा महङ्गी भत्ता, जिवन निर्वाह खर्च, भाडा, मनोरञ्जन वा यातायात भत्ता वापतको रकम लगायत कुनै पनि व्यक्तिगत भत्ताका भुक्तानी भन्ने उल्लेख भएको र खण्ड (छ) मा रोजगारीका सम्बन्धमा गरिएको अन्य भुक्तानी भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको

पाइयो । उल्लिखित खण्डहरूमा पोशाक खर्च उल्लेख भएको देखिदैन। पोशाक कर्मचारीको व्यक्तिगत प्रकृतिको सुविधा जस्तो देखिए पनि करदाता बैंकबाट व्यक्तिगत भत्ताको रूपमा रकम भुक्तानी गरेको देखिदैन। आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि घरेलु वा व्यक्तिगत प्रकृतिका खर्च कट्टी गर्न नपाइने भएतापनि आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१ को उपदफा (३) को स्पष्टीकरण खण्ड (क) को प्रकरण (१) को (ग) मा “काम गर्दाको समय बाहेक अन्य समयमा लगाउन उपयुक्त नभएका लुगा बाहेक प्राकृतिक व्यक्तिका लागि लुगाको खरिद गर्न भएको खर्च” भन्ने व्यहोरा उल्लेख भएको र बैंकले पोशाकको रूपमा प्रयोग हुने गरी वरिष्ठ अधिकृतसम्मका सबै कर्मचारीलाई उपलब्ध गराएको खर्च सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८७(१) अनुसार अग्रिम करकट्टी गर्नुपर्ने अवस्था रहेको पाइदैन। यसरी बैंकको व्यवसायमा सहयोग पुऱ्याउन समान शर्तमा सबै कर्मचारीलाई बैंकले नै खरिद गरी उपलब्ध गराएको पोशाक वापतको यस्तो खर्च वापत भएको भुक्तानीमा २५ % का दरले कर गणना गरी अग्रिम करकट्टी गर्नुपर्ने गरी भएको निर्णय न्यायोचित नदेखिँदा त्यस्तो खर्चमा अग्रिम कर माग गरेको निर्णय कानून सम्मत देखिन आएन ।

२२. तसर्थ माथि विवेचित आधार एवं कारण समेतबाट पुनरावेदक करदाता क्लिन इनर्जी डेभलपमेन्ट बैंक (स्थायी लेखा नं.३०२३०६९०९) को आ.व.२०६५/२०६६ को संशोधित कर निर्धारण गर्दा ठूला करदाता कार्यालयले अग्रिम करकट्टी तर्फ बैंकका कामदार कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराएको कर्मचारी पोशाक खर्चमा २५ % का दरले कर गणना गरी अग्रिम करकट्टी गर्नुपर्ने भनी मिति २०७०।०४।०९ मा गरेको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।२।७ मा गरेको निर्णय समेत सो हदसम्म मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहर्छ। पुनरावेदक करदाताको अन्य पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसील बमोजिम गर्नु।

तपसील खण्ड

१. माथि ठहर खण्डमा स्थायी लेखा नं. ३०२३०६९०९ भएका पुनरावेदक करदाता क्लिन इनर्जी डेभलपमेन्ट बैंक हाल एनएमबि बैंकको आ.व. ०६५/०६६ को हकमा ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट संशोधित कर निर्धारण गर्दा पोशाक खर्चमा २५% का दरले कर गणना गरी अग्रिम करकट्टी गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरको मिति २०७०।०४।०९ को निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी

आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।०२।०७ मा भएको निर्णय समेत सो हदसम्म केही उल्टी हुने ठहरी फैसला भएकोले पोशाक खर्च वापतको रकममा करदाताले कर तिर्न नपर्ने भएकोले सो वापतको कर रकम हिसाब गरी करदाताले आगामी आ.व.मा मिलान गरिदिनु भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा लेखी पठाईदिनु।

२. करदाताले आ.व.२०६५।०६६ को आयकर तर्फको बक्यौता कर भुक्तानी गरेको निस्सा सहित बैंक जमानत फुकुवा माग गर्न आएमा नियमानुसार बैंक जमानत फुकुवा गरिदिनु।
३. फैसलाको प्रतिलिपी सहित फैसला भएको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौलाई पठाईदिनु।
४. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतिय प्रति यस न्यायाधिकरणको सफ्टवेयरमा अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
५. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनु।
६. प्रस्तुत पुनरावेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर पठाई रेकर्ड मिसिल अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

गोविन्दप्रसाद अधिकारी
(राजस्व सदस्य)

लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईंको फरक राय

१. यसमा ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरका प्रमुख कर प्रशासक श्री जगदीश रेग्मीबाट भएको मिति २०७०।०४।०९ को निर्णय र प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७०।०६।०८ मा दिएको निवेदन उपर आन्तरिक राजस्व विभागका

महानिर्देशक श्री विष्णु प्रसाद नेपालबाट मिति २०७६।०२।०७ मा भएको निर्णय उपर चित्त नबुझि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत पर्ने प्रस्तुत मुद्दा ऐ. ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम निर्धारित (विवादित) कर रु.३८,३१,४८५।- को पचास प्रतिशतले हुने रु.१९,१५,७४२।५० पुनरावेदन धरौटी दाखिला भए/नभएको तथा पुनरावेदन पत्रमा विवादित कर उल्लेख गरे/नगरेको धरौटी रकम पुगे/नपुगेको यकिन समेत नगरी सेस्तेदारबाट स्वीकृत भई मिति २०७६।०५।२० मा पुनरावेदन दर्ता गरेको देखियो ।

२. राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा २, ३, ५, ६, ९ र १४ मा क्रमशः परिभाषा, स्थापना र गठन, अधिकारक्षेत्रको प्रयोग, अधिकारक्षेत्र, पुनरावेदन सम्बन्धमा धरौट राख्ने र म्याद र न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्ने मुद्दाहरूको शुरु कारवाही र किनारा गर्ने अड्डा वा अधिकारीलाई पक्ष र साक्षी झिकाउने, बयान लिने, प्रमाण बुझ्ने, कागजपत्र दाखिल गराउने र दण्ड सजाय गर्ने समेत प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम अदालतलाई भए सरहको अधिकार हुने कानूनी व्यवस्था गरेको छ । साथै यो ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न र ऐनको उद्देश्य पूर्ति गर्नको लागि नेपाल सरकारले नियम बनाउन सक्ने व्यवस्था दफा १५ मा गरिएको छ । ४८ वर्ष पहिले विक्रम सम्बत २०३१ सालमा बनेको ऐनमा भएको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न नियम नबनाइनु ऐनमा भएका उल्लिखित दफाहरूमा न्यायाधिकरणको काम, कर्तव्य, विधि र प्रकृया स्पष्ट भएर नै हो भन्ने बुझ्नु पर्ने भयो । न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्दा र दर्ता भएका मुद्दाहरूको सुनुवाई गर्नु भन्दा पहिले प्रारम्भिक चरण मै दफा ६ बमोजिमको न्यायाधिकरणको अधिकार क्षेत्र र दफा ९ बमोजिमको पुनरावेदन दर्ता गर्न दाखिल गर्नु पर्ने धरौट र पुनरावेदनको म्याद ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार भए नभएको यकिन गर्नु पर्ने देखियो । करदाता पुनरावेदकले पुनरावेदन पत्रमा न्याय निरोपणका लागि दावी गरेका, प्रत्यर्थीले भन्सार महशुल र कर निर्धारण गर्दा भए/गरेका कानूनी त्रुटीहरूको सुनुवाई गर्न मुद्दाको प्रत्यर्थी नेपाल सरकारलाई स्वच्छ सुनुवाइका लागि जानकारी दिई झिकाउनु पर्ने प्रचलित कानूनमा व्यवस्था गरिएको छ । न्यायाधिकरण प्रशासनले पुनरावेदन दर्ता गर्दा यस ऐन बमोजिम पुर्याउनु पर्ने रित र पुनरावेदकले पुनरावेदन पत्र साथ पेश गर्नु पर्ने पुनरावेदन धरौटी, म्याद भए रहेको प्रमाण र नेपाल सरकारले तोकेको भौगोलिक क्षेत्र भित्रको भए नभएको सम्बन्धमा न्यायाधिकरणले मिसिलको प्रारम्भिक अध्ययन गरी यकिन गर्नु पर्ने देखियो । प्रचलित

ऐन नियममा तोकिएका सबै विधि र रित पुन्याई दर्ता भए/नभएको सम्बन्धमा यकिन गर्नु पर्ने समग्र न्यायाधिकरणको जिम्मेवारी हुने देखिन्छ । ऐनको दफा ९ बमोजिमको धरौटी भए/नभएको यकिन गर्ने काम राजस्व तथा लेखा सदस्यले गर्नु पदीय विज्ञता र अनुभवका आधारमा गर्नु पर्ने देखिन्छ। यस सम्बन्धमा लेखा सदस्य र निमित्त अध्यक्षको हैसियत राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौको क्रमशः चलानी नं. १५६६ मिति २०७७।१२।१३ को पत्र र चलानी नं. मुद्दाफाँट५९ मिति २०७८।११।१३ को पत्रबाट न्यायाधिकरण प्रशासनलाई धरौटी गणना तथा धरौटीको प्रमाण मिसिल संलग्न गर्न गराउन लिखित निर्देशन दिई सम्मानीत सर्वोच्च अदालत, सार्वजनिक लेखा समिति, सम्मानीय प्रधानन्यायाधीशज्यू, न्याय परिषद्, न्याय सेवा आयोग, महालेखा परीक्षक र अर्थ मन्त्रालय समेत निकायमा बोधार्थ दिएको उक्त पत्रहरूमा उल्लेख गरी तोकिएका कामहरू भएको मिसिल अध्ययन गर्दा देखिएन। प्रचलित कानूनले तोके बमोजिमका सबै विधि र प्रकृया सम्पन्न भएको यकिन गरेर मात्र अन्तिम सुनुवाइ गरी फैसला गरिने र प्रकृयागत त्रुटी भएको देखिएमा विषय विज्ञको राय बमोजिम निर्णय गर्नु उचित हुने व्यहोरा तथा राजस्व, धरौटी, विनियोजन, कोष, आय, व्यय, डेबिट, क्रेडिट, वासलात, नाफा/नोक्सान खाता सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला हुने रकम, धरौटी खातामा दाखिला गर्नु पर्ने रकम आदि विषयका सम्बन्धमा लेखा सदस्यले प्रचलित कानूनमा भएको व्यवस्था सहित निर्णयमा पुग्नु अघि आफ्नो राय लिखित रूपमा उल्लेख गर्नु ऐनको दफा ३ को उपदफा (३) को देहाय (क) मा रहेको पद नामको कर्तव्य भित्र पर्ने व्यहोरा समेत फैसलाको तथ्य खण्ड मै उल्लेख गर्नु पर्ने देखियो ।

३. यसै गरी राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिमको धरौटी दाखिला नगरी पुनरावेदन दर्ता भएका मुद्दाहरूको फैसला भएमा ऐ. ऐनको दफा ८ अनुसार सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन दिन पाउने हक अधिकारबाट करदाता पुनरावेदक बञ्चित भई फैसलामा “अधिकारक्षेत्रको प्रश्न बुझ्नु पर्ने प्रमाण नबुझेको वा बुझ्नु नहुने प्रमाण बुझेको वा बाध्यात्मक रूपमा पालन गर्नु पर्ने कार्यविधिसम्बन्धी कानूनको उल्लंघन भएको प्रश्न र गम्भीर कानूनी त्रुटी सम्बन्धी प्रश्न” उठि प्रत्यक्ष कानूनी त्रुटी भई न्यायाधिकरणको निर्णय पूर्ण वा आंशिक रूपमा उल्टिने देखी सर्वोच्च अदालतले आफू समक्ष पुनरावेदन गर्न अनुमति दिएकोमा न्यायाधिकरणको फैसला वा अन्तिम आदेश उपर दफा ९ बमोजिमको धरौटी नराखी वा तोकिए बमोजिमको सम्पूर्ण रकम धरौटी खातामा रकम दाखिला नगरी पुनरावेदन

दर्ता गर्दा वा दर्ता भएको पुनरावेदन उपर फैसला हुँदा कार्यविधि सम्बन्धी वाध्यकारी कानूनी व्यवस्थाको उल्लंघन हुनगई सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन लागि करदाताको हितमा प्रतिकूल असर पर्ने समेत देखिएकोले पछि पुष्टी हुने मिसिल संलग्न तथ्य, कानूनी व्यवस्था र सर्वोच्च अदालतबाट भन्सार विभाग तथा आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकका लागि दाखिला गर्नु पर्ने भन्सार महशुल बापतको रकम र राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्न राख्नु पर्ने धरौटी रकम सम्बन्धमा भएको विवादमा भएका पूर्व फैसला, आदेश र निर्णय समेत हेरी निम्न बमोजिम विषयमा यकिन गरेर मात्र निर्णयमा पुग्नु पर्ने देखियो ।

क) राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको अधिकार क्षेत्र भित्र परेको प्रस्तुत पुनरावेदन दर्ता गर्दा दाखिल गर्नु पर्ने दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिमको धरौटी दाखिल भएको छ ? छैन ?

ख) ऐ. दफाको उपदफा (१) बमोजिम आयकर तर्फको पुनरावेदन दर्ताका लागि तोकिएको देहायको खण्ड (क) बमोजिम धरौटी नराखी दर्ता भएको पुनरावेदनको तथ्य भित्र प्रवेश गरी निर्णय गर्नुको औचित्य हुने ? नहुने ? सम्बन्धमा निर्णय गरी फैसला गर्नु पर्ने देखिन आयो ।

४. प्रस्तुत मुद्दाको पुनरावेदन दर्ता गर्दाका बखत राख्नु पर्ने धरौटी दाखिला भएको नदेखिएको सन्दर्भमा पुनरावेदक तथा प्रत्यर्थी तर्फका विद्वानलाई म लेखा सदस्यबाट धरौटी रकम दाखिला भएको देखिएन भनि प्रष्ट पार्न अनुरोध गर्दा पुनरावेदकको तर्फका विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री मदन कुमार डंगोल र श्री हेम बहादुर सहनीबाट निर्धारित करको तोकिए अनुसारको धरौटी भन्दा बढी अग्रिम दाखिला भएकोले सोको आधारमा राजस्व न्यायाधिकरणले पुनरावेदन दर्ता गरेको हो भन्ने बहस र प्रत्यर्थी तर्फका विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारीबाट राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने विवादित कर रकमको पचास प्रतिशतले हुने धरौटी दाखिला भएको पाइएन। सो सम्बन्धमा सम्मानित इजलासबाट यकिन गरी नियमानुसार हुने नै छ भन्ने बहस समेत सुनियो ।

५. करदाता पुनरावेदकले पुनरावेदन पत्र दर्ता गर्दा पेश गरेका मिसिल सम्लग्न कागजात तथा कर निर्धारणको फोटोकपी पत्र र अप्रमाणित फोटोकपी भौचरहरू हेर्दा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम धरौटी नराखि

पुनरावेदन दर्ता नलाग्ने प्रस्तुत पुनरावेदन दर्ता भएको हो होइन यकिन गर्न मिसल सम्लग्न प्रमाण कागजातको थप अध्ययन गर्नु पर्ने देखियो ।

६. मिसिल सम्लग्न प्रचलित कानून अनुसार पुनरावेदन पत्र साथ पेश गर्नु पर्ने प्रमाण कागजातको अध्ययन गर्दा आयकर (२०६५/०६६) तर्फको मुद्दामा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ र ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) खण्ड (क) मा भएको व्यवस्था अनुसार पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिँदा र पुनरावेदन पत्र दर्ता गर्दा दाखिल गर्नु पर्ने राजस्व तथा धरौटी रकम सम्बन्धमा ऐ. प्रचलित ऐन र नियमहरूमा भएको व्यवस्था, सो सम्बन्धमा सर्वोच्च अदालतबाट २०६३-WS-००१३ देखि २०६३-WS-००१७ समेतका रिट तथा ०७२-RB-०४७० आयकर मुद्दामा भएको व्याख्या विश्लेषण र प्रतिपादित सिद्धान्त अनुसार समेत राख्नु पर्ने च.नं. ५० मिति २०७०।०४।१० को पत्रानुसारको निर्धारित (विवादित) कर रु.३८,३१,४८५।- को क्रमशः राजस्व एक तिहाई र धरौटी ५० प्रतिशत समेत रु.३१,९२,९०४।१७ दाखिला प्रमाण मिसिल संलग्न गरेको देखिएन। प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएको मिति २०७९।०१।०२ पश्चात पनि राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) अनुसार पचास प्रतिशतले हुने धरौटी रु.१९,१५,७४२।५० धरौटी राख्नु पर्नेमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दर्ता गर्ने क्रममा भौचर नं ११२८१७ र ११२८१८ मिति २०७०।०५।१० मा धरौटी खाता नं. १८०-०५१-००१६८५६ मा दाखिला गरेको पुनरावेदकले पुनरावेदन धरौटी भनेको रु.६,६२,०००।- लाई गणना गर्दा पनि रु.१२,५३,७४२।५० धरौटी अपुग देखिएको छ।

७. राजस्व न्यायाधिकरणमा करदाताले पुनरावेदन दर्ता गर्न दाखिला गर्नु पर्ने रकम सम्बन्धमा प्रचलित ऐन तथा नियमहरूमा भएको व्यवस्था अनुसार प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दर्ता गर्दा दाखिला गर्नु पर्ने राजस्व (कर) रकम र राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी कर निर्धारण गर्ने अधिकृतले तोकिएको कार्यालयमा अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्ने र धरौटी नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन भनि राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) मा स्पष्ट उल्लेख छ। प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिनु अघि राजस्व शिर्षक मार्फत संघीय सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला भई रोक्का समेत नराखेको रकमलाई धरौटीको रूपमा गणना गर्नुलाई प्रचलित कानूनको पालना भएको

मान्न सकिएन। राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नै पर्ने धरौटी कर कार्यालयले सम्बन्धित करदाताको तिर्नु पर्ने कर दायित्वमा स्वतः प्रणाली (System) ले मिलान गर्ने भएकोले राजस्व खातामा दाखिला भएको त्यस्तो रकमलाई धरौटीको रूपमा गणना गर्दा एउटै रकमको दोहोरो गणना हुने हुन्छ। राजस्व खातामा दाखिला भएको रकम रोक्का राख्ने सफ्टवेयर प्रणाली आन्तरिक राजस्व विभाग/कार्यालयमा नभएको र राजस्वको फोटोकपी अप्रमाणित भौचर पेश गरेको अवस्थामा त्यस्तो भौचर तथा पत्रमा उल्लेख गरेको रकमलाई धरौटी हो भनि पुनरावेदन दर्ता गर्दा दाखिला गर्नु पर्ने धरौटी हो भनि गणना गर्न मिल्ने देखिएन। अतः धरौटी सम्बन्धी विवादमा सर्वोच्च अदालतबाट संवैधानिक परीक्षण भई जारी भएका निम्न उत्प्रेषण आदेश, प्रतिपादित नजिर तथा सिद्धान्त समेतको विश्लेषण गरी संक्षिप्त तथ्य सहित प्रस्तुत मुद्दाको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

८. आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम शुरु कार्यालयबाट निर्धारित (विवादित) कर रकमको पचास प्रतिशतले हुने रकम र जरिवानाको रकम त्यस्तो निर्धारण गर्ने वा जरिवाना गर्ने अधिकृतले तोकिएको कार्यालयमा धरौटी नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन भन्ने व्यहोरा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) को (क) मा स्पष्टसँग उल्लेख छ। ऐनको सो व्यवस्था बमोजिम पुनरावेदन पत्र दर्ता गर्न राख्नु पर्ने धरौटी आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ६२, हाल आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६३ बमोजिमको धरौटी खातामा दाखिला गरी पुनरावेदन दर्ता गर्दाका बखत राखिएको धरौटीको गोश्वारा र व्यक्तिगत धरौटी खातामा अभिलेखाङ्कन गरी अद्यावधिक गरी राख्नु पर्ने हुन्छ। आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ६३ हाल आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६२ को देहाय खण्ड (क) मा नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने राजस्व अग्रिम रूपमा बुझाउन र खण्ड (ख) मा नेपाल सरकारलाई बुझाउनु पर्ने राजस्व कति बुझाउनु पर्ने भन्ने निर्णय नहुँदै त्यस्तो राजस्व रकम अग्रिम रूपमा बुझाउनु परेमा धरौटीको रूपमा राख्नु पर्ने उल्लेख छ।
९. राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) मा उल्लेख भए अनुसार पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी रकम सन्दर्भमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा सूर्य टोवाको कम्पनी प्रा.लि. को तर्फबाट सञ्चालक हर्ष एम दर र ऐ. कम्पनीको शेयरवाला शशीराज पाण्डे समेत विरुद्ध राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौ समेत भएको राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) को

खण्ड (ख) को व्यवस्था संविधानको धारा ७३ समेत सँग बाझिएकोले धारा ८८ को उपधारा (१) अनुसार अमान्य र बदर घोषित गरिपाउन भनी दिएको रिट नं. २०६३-WS-००१३, २०६३-WS-००१४, २०६३-WS-००१५, २०६३-WS-००१६ र २०६३-WS-००१७ समेतका रिट निवेदनमा "राजस्व न्यायाधिकरणका श्रेस्तेदारको मिति २०६४।१२।८ को दरपीठ आदेश र उक्त दरपीठ सदर गरेको राजस्व न्यायाधिकरणको आदेश बदर गरी विना धरौटी पुनरावेदन पत्र लिई कानून बमोजिम निर्णय गर्नु भन्ने राजस्व न्यायाधिकरणका नाउँमा परमादेश जारी गरी पाऊँ, अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ को दफा २३ मा महानिर्देशकको निर्णय उपर पुनरावेदन गर्दा धरौटी राख्नु पर्ने कुनै कानूनी व्यवस्था नगरिएको तथा ऐनको दफा २४ ले यस ऐनलाई अन्य कानून भन्दा माथिल्लो स्तरमा राखेकोले ऐनको सर्वोच्चताका आधारमा पनि धरौटी राख्नु पर्ने राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) खण्ड (ख) को व्यवस्था संविधानको धारा ७३ समेतसँग बाझिएकोले धारा ८८ को उपधारा (१) अनुसार अमान्य र बदर घोषित गरी प्रस्तुत निवेदनलाई अग्राधिकारमा पेशी चढाई पाउँ" भन्ने दावी रहेकोमा सो दावीका सम्बन्धमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतको मिति २०६६।१२।१९ मा "संविधानमा रहेको 'कानून बमोजिम बाहेक कर लगाउन वा ऋण लिन नपाइने' भन्ने वाक्यांशसँग बाझिएको भन्ने देखिन आएन, अमान्य र बदर घोषित गरी पाउँ भनी दावी लिएको राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) को व्यवस्था संविधानको कुनै पनि प्रावधानसँग बाझिएको नदेखिँदा सो हदसम्म प्रस्तुत निवेदन खारेज हुन्छ" भन्ने आदेश भई रिट निवेदन खारेज भई ऐनको दफा ९ को कानूनी व्यवस्थाको संवैधानिक परीक्षण समेत भएको छ।

१०. यसै गरी राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौमा पुनरावेदन दर्ता नं ०७५-RB-०२३० आयकर (२०७०/०७१) दर्ता भएको आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ को उपदफा (१) बमोजिम लक्ष्मी स्टिल्स प्रा.लि. को संशोधित कर निर्धारण भई थप कर निर्धारण भएकोमा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिमको धरौटी राखी पुनरावेदन गर्नु पर्नेमा मिसिलमा संलग्न दाखिला भौचर तथा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०२ बमोजिमको सूचना पत्र समेतका विवरणहरूका आधारमा रु.५१,७८,७४६।७० नपुग भएको देखिएको धरौटी रकम १५ दिन भित्र जम्मा गर्न लगाई आदेश बमोजिमको काम सम्पन्न भएपछि वा अवधि नाघेपछि नियमानुसार पेश गर्ने भन्ने यसै न्यायाधीकरणबाट आदेश भएको छ। सो आदेश उपर

लक्ष्मी स्टिल्स प्रा.लि.ले सर्वोच्च अदालतमा दायर रिट नं. ०७७-WO-००४२ को निवेदन उपर मिति २०७७।४।१६ मा सर्वोच्च अदालतबाट जारी भएको उत्प्रेषण आदेश अनुसार सो मुद्दाको हकमा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम अनिवार्य रूपमा दाखिला गर्नु पर्ने ऐ ऐनको दफा ९४, ९९, १००, १०१ र दफा ११५ को उपदफा (६) मा तोकिए अनुसार समेत कर राजस्व खातामा दाखिला गरी आय विवरणसाथ दाखिला भएको देखिएको रु.७६,३५,६१४।- भएको सन्दर्भमा हेर्दा मिति २०७६।११।१२ को (शुल्क र व्याजलाई जरिवाना मानी सो रकमको राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम शतप्रतिशत धरौटी माग गर्दा पचास प्रतिशत मात्र धरौटी राख्न पाउनु पर्ने भनी भएको विवाद) विवादित आदेशको यथावत कार्यान्वयन भएमा निवेदकलाई अपूरणीय क्षति पुग्न जाने देखिएकोले उक्त विवादको निरोपण नहुँदासम्म राजस्व न्यायाधिकरणमा परेको पुनरावेदन सम्बन्धी काम कारवाही नरोक्नु, पुनरावेदन दर्ता र सुनुवाई प्रकृया अगाडि बढाउनु भन्ने उक्त निवेदन उपर सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट उत्प्रेषण आदेश भएको छ।

११. सर्वोच्च अदालतबाटै ०७२-RB-०४७० आयकर (२०६१/०६२) पुनरावेदक ठूला करदाता कार्यालय प्रत्यर्थी सूर्य नेपाल प्रा.लि. विरुद्धको मुद्दामा मिति २०७४।१०।२९ गते भएको फैसला अनुसार "राजस्व न्यायाधिकरणले गरेको आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ को उपदफा (६) बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गर्नु नपर्ने भनी गरेको व्याख्या कार्यविधि कानूनको सिद्धान्त विपरीत हुन्छ। कारवाही हुँदाका बखत कार्यान्वयनमा नै नरहेको कानूनी व्यवस्था आकर्षित हुने भनी राजस्व न्यायाधिकरण, काठमाण्डौबाट भएको फैसलालाई न्यायोचित भन्न मिलेन। अतः विवेचित तथ्य सिद्धान्त एवं प्रमाणको आधारमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ उपदफा (६) को व्यवस्था आर्थिक अध्यादेश २०६१/०६२ बाट खारेज भई धरौटी राख्ने व्यवस्था नगरेकोले आन्तरिक राजस्व विभागको निर्णय बदर गरी अब जो जे बुझ्नु पर्छ बुझी पुनः यकिन निर्णय गर्नु भनी राजस्व न्यायाधिकरण, काठमाण्डौबाट भएको फैसलालाई कानूनसम्मत मान्न मिलेन। उक्त फैसला बदर भई उल्टी हुने ठहर्छ" भनिएको छ।

१२. प्रचलित आयकर, मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क र भन्सार ऐनहरूमा तत् तत् आर्थिक वर्षका लागि विधायीकाबाट जारी भएकन आर्थिक ऐनद्वारा भएको संशोधन र सम्मानित सर्वोच्च अदालतका उल्लिखित फैसला अनुसार नै पुनरावलोकनका लागि

निवेदन दिँदा र पुनरावेदन दर्ता गर्दा मूल्य अभिवृद्धि कर/आयकर तर्फको निर्धारित (विवादित) करको लागि पुनरावेदन पत्र आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ सम्म क्रमशः विवादित रकमको ३३ प्रतिशत राजस्व र ५० प्रतिशत धरौटी गरी ८३ प्रतिशत रकम दाखिला गर्नु पर्ने, आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ देखि आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ सम्म विवादित रकमको २५ प्रतिशत राजस्व र ५० प्रतिशत धरौटी गरी ७५ प्रतिशत रकम दाखिला गर्नु पर्ने, र आर्थिक वर्ष २०७९/०८० देखि विवादित रकमको २५ प्रतिशत राजस्व र २५ प्रतिशत धरौटी गरी ५० प्रतिशत रकम धरौटी बापत दाखिला भएको प्रमाणित भौचर पुनरावेदन पत्र साथ संलग्न गरी पुनरावेदन दर्ता गर्नु पर्ने उल्लेख छ। साथै भन्सार तथा अन्तःशुल्क तर्फ भने निर्धारित (विवादित) अन्तःशुल्क तथा भन्सार महशुल रकमको शत प्रतिशतले हुने रकम सम्बन्धित कर निर्धारण गर्ने अधिकृतले तोके बमोजिम धरौटी दाखिला गरी सोको प्रमाणित भौचर संलग्न गराएर मात्र पुनरावेदन पत्र दर्ता गर्नु पर्ने उल्लेख छ। प्रस्तुत मुद्दाको मिसिल सम्लग्न गरेका प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिने क्रममा र सो पश्चात संघीय सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला गरेको पुनरावेदकले धरौटी भनेको राजस्व खातामा दाखिला भएका अप्रमाणित फोटोकपी भौचरहरूमा उल्लेख भएअनुसारको रकमलाई समेत गणना गर्दा पनि पुनरावेदन दर्ता गर्दा प्रचलित ऐन अनुसार अनिवार्यरूपमा राख्नु पर्ने रु.१२,५३,७४२।५० धरौटी नपुग भएको अवस्थामा पनि पुनरावेदन दर्ता गरेको पाइयो।

१३. सर्वोच्च अदालतको मिति २०६६।१२।१९ को आदेशबाट समेत संवैधानिक परीक्षण भई सदर ठहरिएको राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) “प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐन अन्तर्गत न्यायाधिकरणमा वा उच्च अदालतमा पुनरावेदन गर्दाका देहायबमोजिम धरौट नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन” भन्ने व्यवस्था रही ऐ. को खण्ड (क) मा आयकर तर्फ राख्नु पर्ने विवादरहित कर बाहेकको थप निर्धारित (विवादित) कर रु.३८,३१,४८५।- को क्रमशः राजस्व एक तिहाई र धरौटी ५० प्रतिशत समेत रु.३१,९२,९०४।१७ दाखिला प्रमाण मिसिल संलग्न गरेको देखिएन। प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएको मिति २०७९।०१।०२ पश्चात पनि राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) अनुसार पचास प्रतिशतले हुने धरौटी रु.१९,१५,७४२।५० धरौटी राख्नु पर्नेमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दर्ता गर्ने क्रममा भौचर नं ११२८१७ र ११२८१८ मिति २०७०।०५।१० मा

धरौटी खाता नं. १८०-०५१-००१६८५६ मा दाखिला गरेको पुनरावेदकले पुनरावेदन धरौटी भनेको रु.६,६२,०००।- लाई गणना गर्दा पनि रु.१२,५३,७४२।५० अपुग पुनरावेदन धरौटी दाखिलाको सकल बैक भौचर वा निस्सा १५ दिनभित्र पुनरावेदकलाई दाखिला गर्न लगाई सो आदेश बमोजिमको काम सम्पन्न भएपछि वा सो अवधि नाघेपछि नियमानुसार पेश गर्ने आदेश गर्नु उपयुक्त हुने राय म लेखा सदस्यबाट राख्दा समेत मेरो उक्त रायमा असहमति जनाउँदै सहकर्मीद्वय कानून सदस्य र राजस्व सदस्यबाट फैसला गर्ने निर्णय भएकोमा उक्त दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम हुने रु.१९,१५,७४२।५० धरौटी नराखी पुनरावेदन दर्ता नलाग्ने पुनरावेदन दर्ता भएको देखिएको प्रस्तुत मुद्दाको तथ्य भित्र प्रवेश गरी भएको फैसला तथा ठहरमा सहमत हुन सकिएन।

१४. उल्लिखित कानूनी व्यवस्था र पुनरावेदनमा भएका तथ्यहरू समेतको आधारमा निर्णय तर्फ विचार गर्दा सहकर्मीद्वय कानून तथा राजस्व सदस्यले प्रस्तुत मुद्दामा करदाताले राख्नुपर्ने धरौटी रकमको सम्बन्धमा फरक राय प्रकट गर्नु भएकोले पुनरावेदक करदाताले यस न्यायाधिकरणमा यो पुनरावेदन दर्ता गर्दा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१) को परिपालना गरेको देखिन्छ वा देखिदैन भन्ने प्रश्न तर्फ थप विचार गर्नु पर्ने देखियो। राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ कोदफा ९ को (१) मा "प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि यस ऐन अन्तर्गत न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन गर्दा देहाय बमोजिम धरौटी नराखी पुनरावेदन लाग्ने छैन भन्ने कानूनी व्यवस्था गर्दै खण्ड (क) मा कर निर्धारण भएकोमा निर्धारित करको पचासप्रतिशत रकम र जरिवाना भएकोमा जरिवानाको रकम र दुवै भएकोमा निर्धारित करको पचास प्रतिशत रकम र जरिवानाको रकम त्यस्तो निर्धारण गर्ने वा जरिवाना गर्ने अधिकृतले नै तोकिदिएको कार्यालयमा" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको छ। प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिँदा र सो अघि ऐनको अनिवार्य व्यवस्था मूताविक दाखिला गर्नु पर्ने राजस्व शिर्षक मार्फत सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला गरेको राजस्व रकम बाहेक पुनरावेदन दर्ता गर्न राख्नुपर्ने सो व्यवस्था अनुरूप धरौटी दाखिला गरेको प्रमाण मिसिल संलग्न गरेको पाइएन। गतविगत आर्थिक वर्षमा सर्वसञ्चित कोषमा दाखिला भएको कर राजस्व रकमलाई समेत धरौटीको रूपमा गणना गरी पुनरावेदन दर्ता गर्न मिल्ने व्यवस्था प्रचलित कुनै पनि ऐन तथा नियममा भएको नपाइएको तथा नोक्सानीमा फरक परेको करयोग्य आयको विवादमा पुनरावेदन दर्ता गर्दा धरौटी राख्नु नपर्ने व्यवस्था ऐनमा नभएको र पुनरावेदकले पुरा

गर्नु पर्ने कार्यविधि कानूनको पालना नभएको प्रस्तुत पुनरावेदकको पुनरावेदन पत्रको तथ्य भित्र प्रवेश गरी फैसला गर्दा प्रत्यर्थीलाई अन्याय हुनुको साथै राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) मा भएको व्यवस्था विपरित हुने भएकोले बहुमतको उल्लिखित फैसलामा सहमत हुन सकिएन । अतः राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नुपर्ने धरौटी सम्बन्धमा आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ६३ हाल आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६२, सर्वोच्च अदालतबाट रिट नं. २०६३-WS-००१३ देखि रिट नं. २०६३-WS-००१७ समेतका रिट निवेदन र मुद्दा नं. ०७२-RB-०४७० आयकर (०६१/०६२) का फैसलामा भएको व्याख्या विश्लेषण र प्रतिपादित सिद्धान्त तथा ठहर समेत बमोजिम पनि अनिवार्यरूपमा राख्नु पर्ने धरौटी नराखी पुनरावेदन दर्ता नहुने पुनरावेदन दर्ता भएको मुद्दाको तथ्य भित्र प्रवेश गरी निर्णय गर्न नमिल्ने र औचित्य नै नहुने देखिएको प्रस्तुत मुद्दामा सहकर्मीद्वयबाट "पुनरावेदक करदाता क्लिन इनर्जी डेभलपमेन्ट बैंक (स्थायी लेखा नं. ३०२३०६९०९) को आ.व. २०६५/२०६६ को संशोधित कर निर्धारण गर्दा ठूला करदाता कार्यालयले अग्रिम कर कट्टी तर्फ बैंकका कामदार कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराएको कर्मचारी पोशाक खर्चमा २५ % का दरले कर गणना गरी अग्रिम करकट्टी गर्नुपर्ने भनी मिति २०७०/०४/०९ मा गरेको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६/२/७ मा गरेको निर्णय समेत सो हदसम्म मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहर्छ। पुनरावेदक करदाताको अन्य पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन" भनि भएको बहुमत फैसलामा सहमत हुन नसकी देहाय बमोजिम फरक राय सहितको ठहर गर्दछुः-

१५. यसमा पुनरावेदक करदाता साविक क्लिन इनर्जी डेभलपमेन्ट बैंक लि. हाल एन.एम.बी. बैंक लि. (स्थायी लेखा नं ३०२३०६९०९) को आयकर (२०६५/०६६) तर्फको मुद्दामा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११५ र ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) खण्ड (क) मा भएको व्यवस्था अनुसार पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिँदा र पुनरावेदन पत्र दर्ता गर्दा दाखिल गर्नु पर्ने राजस्व तथा धरौटी रकम सम्बन्धमा ऐ. प्रचलित ऐन र नियमहरूमा भएको व्यवस्था, सो सम्बन्धमा सर्वोच्च अदालतबाट २०६३-WS-००१३ देखि २०६३-WS-००१७ समेतका रिट तथा ०७२-RB-०४७० आयकर मुद्दामा

भएको व्याख्या विश्लेषण र प्रतिपादित सिद्धान्त अनुसार समेत राख्नु पर्ने च.नं. ५० मिति २०७०।०४।१० को पत्रानुसारको निर्धारित (विवादित) कर रु.३८,३१,४८५।- को पचास प्रतिशतले हुने रु.१९,१५,७४२।५० धरौटी राख्नु पर्नेमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दर्ता गर्ने क्रममा भौचर नं ११२८१७ र ११२८१८ मिति २०७०।०५।१० मा धरौटी खाता नं. १८०-०५१-००१६८५६ मा दाखिला गरेको पुनरावेदकले पुनरावेदन धरौटी भनेको रु.६,६२,०००।- लाई गणना गर्दा पनि नपुग रु.१२,५३,७४२।५० धरौटी दाखिल गरेको पाइएन। अतः राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९ को उपदफा (१) खण्ड (क) बमोजिमको रु.१९,१५,७४२।५० धरौटी दाखिल नगरी/नगराई दर्ता भएको प्रस्तुत पुनरावेदनको तथ्य भित्र प्रवेश गरी निर्णय गर्न मिलेन। यस अवस्थामा माननीय अध्यक्ष तथा कानून सदस्य र राजस्व सदस्यबाट भएको उल्लिखित बहुमतको फैसलामा सहमत हुन सकिएन। प्रस्तुत पुनरावेदन दर्ता हुँदा कै बखत देखि खारेज हुने ठहर्छ। करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन।

(पुष्प प्रसाद गुरागाईं)
लेखा सदस्य

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलाश अधिकृत: सनिता लामा

टिपोट गर्ने: कम्प्यूटर अपरेटर चन्द्र बहादुर नेपाली

फैसला भएको मिति: २०७९।०५।०७।०३

प्रमाणिकरण गर्ने राजस्व सदस्य:-

प्रमाणिकरण गर्ने लेखा सदस्य:-

फैसला प्रमाणिकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम ललितपुरको छाप